

Povijesno društvo otoka Krka

**Mala knjižnica »Krčkog zbornika«
Knjiga 4.**

Povijesno društvo otoka Krka
Općina Dobrinj
Arvalis j.d.o.o.

**Mala knjižnica »Krčkog zbornika«
Knjiga 4.**

Uredništvo

doc. dr. sc. ANTON BOZANIĆ
PERICA DUJMOVIĆ (grafičko-likovni urednik)
doc. dr. sc. TOMISLAV GALOVIĆ (izvršni urednik)
dr. MILAN RADIĆ (glavni i odgovorni urednik)
akademik dr. sc. PETAR STRČIĆ (tajnik)
izv. prof. dr. sc. FRANJO VELČIĆ

Recenzenti

doc. dr. sc. ANTON BOZANIĆ (Omišalj)
izv. prof. dr. sc. fra BERNARDIN ŠKUNCA (Split)
izv. prof. dr. sc. FRANJO VELČIĆ (Krk)

Gordana GRŽETIĆ • Tomislav GALOVIĆ • Perica DUJMOVIĆ

TIHI SUDAC UMJETNOSTI

Fra Vinko Fulgencije Fugošić

(1916. – 2003.)

II. (nepromijenjeno) izdanje

Krk – Dobrinj, 2018.

CIP zapis je dostupan u računalnome katalogu
Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu
pod brojem 000970476

ISBN 978-953-8068-29-4

O. Vinko Fugošić
(*autoportret*)

---

*Knjiga se objavljuje o stotoj obljetnici rođenja
fra Vinka Fulgencija Fugošića (1916. – 2003.)
– fratra Ročića*

Riječ urednika

Dr. Milan RADIĆ,
 predsjednik Povijesnog društva otoka Krka
 i
 glavni urednik *Male knjižnice »Krčkog zbornika«*

Točno dvadeset godina (1997. – 2017.) od pokretanja zasebne *Male knjižnice »Krčkog zbornika«* Povijesnog društva otoka Krka pred nama se nalazi – te točno petnaest godina od izlaska posljednje treće (2002. – 2017.) – četvrta po redu knjiga u tome nizu pod naslovom *Tih sudac umjetnosti. Fra Vinko Fulgencije Fugošić (1916. – 2003.)* troje autora: Gordane Gržetić, dr. Tomislava Galovića i Perice Dujmovića. Naime, redni broj jedan u ovome nizu nosi rad akademika Luje Margetića *O Bašćanskoj ploči* (Krk: Povijesno društvo otoka Krka i Vitagraf - Rijeka, 1997.). Riječ je o značajnom Margetićevu prinosu proučavanju jednoga od naših najstarijih i najvažnijih spomenika hrvatskoga srednjovjekovlja – *Bašćanske ploče*. Isti je rad doživio još dva izdanja, oba 2000. godine i to jedanput zasebno, a drugi puta u knjizi kao zbirci autorovih studija. Potom slijedi druga knjižica, koja je doduše tiskana nekoliko mjeseci prije Margetićeve, a koju potpisuju prof. dr. Mirjana Strčić i dr. Petar Strčić, pod naslovom *Život i djelo dr. Ivana Črnčića* (Krk – Dobrinj: Povijesno društvo otoka Krka, 1997.), s iscrpnom bibliografijom

koju je izradila Snježana Hozjan/Snježana Marija Marčec. Treća pak knjižica u nizu *Male knjižnice »Krčkog zbornika«* rad je vlč. doc. dr. Antona Bozanića i akademika Petra Strčića o *Mahniću i njegovoj Staroslavenskoj akademiji* (Krk: Poglavarstvo Grada Krka, Povijesno društvo otoka Krka i Naklada Vitagraf - Rijeka, 2002.). Napisana je povodom prijena posmrtnih ostataka krčkog biskupa dr. Antuna Mahnića (1896. – 1920.) iz Zagreba u Krk 23. studenoga 2002. godine.

Uredništvo *Male knjižnice »Krčkog zbornika«* prvotno su činili dr. Anton Bozanić, dr. Milan Radić (ml.) kao glavni urednik te dr. Petar Strčić kao tajnik.

Sada Uredništvo djeluje u širem sastavu: doc. dr. Anton Bozanić, Perica Dujmović (grafičko-likovni urednik), doc. dr. Tomislav Galović (izvršni urednik), dr. Milan Radić (glavni i odgovorni urednik), akademik dr. Petar Strčić (tajnik) i izv. prof. dr. Franjo Velčić.

Na ovome mjestu srdačno zahvaljujemo Općini Dobrinj i njezinu načelniku gospodinu Nevenu Komadini na financijskoj pomoći prilikom tiskanja ovog izdanja, kao i cijenjenim recenzentima doc. dr. Antonu Bozaniću (Omišalj), izv. prof. dr. fra Bernardinu Škunci (Split) i izv. prof. dr. Franji Velčiću (Krk), kao i gospodinu Denisu Lešiću, glavnom uredniku *Krčkog vala* i izvršnom nakladniku (Arvalis, j.d.o.o., Zagreb) knjižice koju upravo držite u rukama.

Predgovor: Skladan troplet o fratru i umjetniku

U knjizi koju imate u rukama, između ostalog, stoji riječ: „*Mnogi su htjeli dijeliti s njim njegovo vrijeme*“. Iz svojeg bliskog prijateljavanja s fra Vinkom Fugošićem, fratrom, slikarom i piscem, u trajanju više od pedeset godina, navedenu rečenicu bih ipak drugačije izrazio, možda ovako: „*Malo ih je, nažalost, koji su s fra Vinkom htjeli i imali radost dijeliti vrijeme*“. Ja bijah među potonjima već od početka pedesetih godina prošloga stoljeća, kada sam, kao učenik klasične gimnazije u Zadru (Sjemenište »Biskup Vicko Zmajević«), imao radost da je on živio u samostanu sv. Frane, i da je nama, franjevačkim učenicima spomenute gimnazije, u mirnim večerima – izvan školskog programa – govorio o umjetnosti načinom nama primjerenim, istovremeno jednostavnim koliko i slikovitim, pa i slikovnim. Fra Vinko nam je, naime, preko ‘badijskog’ projektora (iz Badije, gdje je bila klasična gimnazija sve do dokinuća od strane komunističkih diktatora), prijenosom na bijeli zid izabranih umjetničkih slika, tumačio umjetnost, ali istovremeno i naizgled usputno uvođio nas u kršćansku duhovnost, nadasve preko franjevačke crte. Svima nama bile su drage i dragocjene te večeri s fra Vinkom. Smijem li reći da su se mene posebno doimale, jer svjedočim da sam tada – bilo mi je 12, 13 godina – upijao njegove tihe prosudbe o likovnoj umjetnosti. Poput još nekih, i ja mogu kazati da je fra Vinko bio i akademski slikar

i jednako *akademski* teoretičar umjetnosti, i kao takav ostao za mene – sada sam u osamdesetoj – jedan od rijetkih produsitelja likovnih umjetnosti. Kada sam nedavno u svježe objavljenoj slikarskoj monografiji o Ivi Dulčiću (Igor Zidić, *Ivo Dulčić*, Zagreb 2016.) pročitao da je s fra Vinkom prijateljevao i spomenuti Ivo Dulčić, i da je taj isti veliki Dulčić visoko cijenio i uvažavao mišljenje slikarskoga mu kolege fra Vinka, osjetio sam pojačanu radost da sam ja takvo svojstvo fra Vinka slutio i ‘koristio’ već u ranim gimnazijskim danima.

Autori ove vrijedne knjige – svojevrsne monografije o životnom, slikarskom i spisateljskom putu fra Vinka Fugošića – svojim prisjećanjem na fra Vinka satkali su posve doličan *hommage* (*omaz*, doličan oblik sjećanja). Da je ta knjiga i veća, došla bi posve opravdano na ‘glavu’ fra Vinka, ali ovaj troplet, tkan i satkan ‘rukama’ Gordane Gržetić, Tomislava Galovića i Perice Dujmovića, dolazi kao dostojan portret jednog ponešto zaboravljenog fratra i slikara.

fra Bernardin ŠKUNCA

Uvod – inicijativa

Iako s malim zakašnjenjem, knjižica koja je pred vama objavljuje se o stotoj obljetnici rođenja fra Vinka Fulgencija Fugošića (1916. – 2003.) – *fratra Ročića*. Ona se sadržajno jednim dijelom temelji na tematskom bloku, koji je pod nazivom »Tihi sudac umjetnosti – fra Vinko Fulgencije Fugošić (1916. – 2003.)« bio objavljen u 70. svesku *Krčkog zbornika* iz 2014. godine.¹ Ondje je, nakon uvoda Gordane Gržetić,² donesena kraća studija „O. Vinko Fugošić (1916. – 2003.) – *vita opusque*“ Tomislava Galovića³, potom esej Perice Dujmovića „Znanci, pohodi, klaustri, obale: putešestvije i tumaranja o. Vinka Fugošića“⁴ te, najzad, vrijedna „Svjedočanstva i sjećanja“ Gordane Gržetić.⁵ U ovoj su publikaciji spomenuti tekstovi prerađeni i dopunjeni⁶ tako da čine novu cjelinu. U *Prilogu* knjizi se donose „Homilija o. biskupa msgr. Valtera Župana“⁷ i oproštajna riječ provincijala fra Bernardina Škunce⁸ te dva teksta Gordane Gržetić („Dragi naš barba frator!“⁹ i „Kalež fratra Ročića“¹⁰), izgovoreni ili pak ispisani povodom fra Vinkove smrti.

Inače, povodom stogodišnjice Fugošićeva rođenja Hr-

.....
¹ Usp. GRŽETIĆ 2015, 15; BIOČIĆ 2015, 236.

² GRŽETIĆ 2014a, 325-326.

³ GALOVIĆ 2014, 327-337.

⁴ DUJMOVIĆ 2014, 339-349.

⁵ GRŽETIĆ 2014b, 351-360.

⁶ Usp. GRŽETIĆ 2011, 123-127.

⁷ ŽUPAN 2003, 74-75.

⁸ ŠKUNCA 2003, 76-77.

⁹ GRŽETIĆ 2003a, 78.

¹⁰ GRŽETIĆ 2004, 13-15.

vatska pošta izradila je Prigodni žig (*broj 54085*), koji je bio u uporabi 6. prosinca 2016. godine u poštanskom uredu 51514 Dobrinj,¹¹ a Filatelističko društvo Krk istim je povodom tiskalo Prigodnu oмотnicu (*broj 78*) s likom fra Vinka Fulgencija Fugošića.¹²

Fra Bonaventura Duda jednom je prilikom na Trsatu ispričao sljedeće: „Moja župna crkva, u malom selu Krasu, općina Dobrinj, otok Krk, na glavnom oltaru ima veliku i lijepu sliku sv. Antuna koji kleči pred Bogorodicom koja mu pruža na zagrljaj malo dijete Isusa. Od prvih početaka svoje svijesti napajao sam oči tom slikom, sve do danas. Naslikao ju je godine 1904. akademski slikar iz Omišlja Josip Pavačić, tada profesor u Zagrebu. Prvi mi je o njoj progovorio naš poznati franjevac i akademski slikar, majušan a marljiv, o. Vinko Fugošić. Slika je zapravo preslika poznate slike Van Dycka, a i inače se taj motiv češće ponavlja. Godine 1995. slučajno sam prolazio kroz Padovu i u knjižari zapazio u prodaji točno takvu sliku koja se nalazi na našem oltaru. Ispod nje je pisalo da se original nalazi u poznatoj talijanskoj stalnoj izložbi Pinacoteca di Brera u Milanu. Naslikao ju je doista glasoviti slikar Van Dyck (1599. – 1641.)”¹³

Upravo o tom „našem poznatom franjevcu i akademskom slikaru, majušnom a marljivom“ žele progovoriti autori stranica koje slijede.

¹¹ ***Prigodni žig (broj: 54085) Fra Vinko Fulgencije Fugošić, Hrvatska pošta d. d., Zagreb.

¹² ***Filatelističko društvo Krk – <http://www.fdkrk.hr/> (Prigodna omotnica broj 78).

¹³ BLAŽEVIĆ 2009 (Malen a velik – razgovor s fra Bonaventurom Dudom, *Véritas – Glasnik sv. Antuna Padovanskoga*). Usp. i GRCE 2014 (Fra Bonaventura Duda: Uvijek sam propovijedao da slavimo Boga svojim životom).

Fra Vinko Fulgencije Fugošić (Gostinjac, 19. srpnja 1916. – Crikvenica, 2. prosinca 2003.) u široj je javnosti poznat prije svega kao likovni umjetnik, majstor portreta i pejzaža, autor ideja za brojne crkvene interijere, a zatim i kao (puto)pisac. U ovoj knjizi autori zajedničkim snagama pristupaju razotkrivanju njegova lika i djela. Dok ga Gordana Gržetić prikazuje isključivo kao čovjeka – barba fratra – uz pomoć malo poznatih detalja iz njegova djetinjstva, rane mladosti, okruženja u kojem je odrastao te također svjedočanstava pojedinaca, koji su s fra Vinkom dijelili pojedine etape njegova životnog puta, Tomislav Galović i Perica Dujmović „prilaze“ mu sa stručne strane postavivši naglasak na njegov redovnički život i profesiju te na umjetničko stvaralaštvo.

***Sasvim osobno:
nekoliko uvodnih rečenica Gordane Gržetić***

S ili bez stihova hrvatskog *evergreena* o danima koji se pamte, svatko od nas u svojoj je knjizi života olovkom zvanom uspomena ispisao pojedine dane i datume. Nerijetko se pak dogodi da se pojedini datumi pokažu značajnima, katkad i sudbonosnima za nas i naše živote, te se zapitamo je li to tek puka slučajnost ili pak hir sudbine, igra zvijezda ili nešto treće. U mojoj je knjizi života markerom sjećanja nekoliko puta označen četvrti dan prosinca. Zanimljivi i značajni događaji ili pak važni i nenadomjestivi pojedinci upravo su čudnim spletom okolnosti četvrtog dana posljednjeg mjeseca u godini dolazili u moj život. Vrata svoga ži-

vota otvorila sam i 4. prosinca 2003. godine. Iako na njih nitko nije zakucao, svjesno sam ih otvorila – ne da bih primila, nego da bih kroz njih pustila nešto što je jednom moralo otići. Toga hladnog četvrtka na otočiću Košljunu uputila sam posljednji pozdrav svome djetinjstvu. Djetinjstvu koje je – iako je poodavno za mene bilo završeno – sada uistinu odlazilo. Odlazilo s čovjekom uz kojeg sam i u odrasloj dobi ostala djetetom. A izgovoriti riječi pozdrava, posljednjeg pozdrava tom čovjeku, bilo je teže od svih dotadašnjih mojih opraštanja...

Dijelile su nas razlike. Poprilične razlike. Prije svega generacijske – šest punih desetljeća. Naša su uvjerenja i vjerovanja također bila oprečna, promišljanja o mnogočemu i više nego različita. Ipak, kako to obično biva, pobijedilo je ono pozitivno; upravo su ta pozitivna kojom je zračio te stav kojim je ulijevao povjerenje, pa i strahopoštovanje, bili presudni da ga još kao petogodišnjakinja proglasim svojim prijateljem. Pravim prijateljem. Da odmah slomim sve društvene uzuse i obavezno „Vi“ iz poštovanja zamijenim (na zgražanje okoline) običnim „ti“. I njegovo sam pravo ime izbacila iz upotrebe; za mene je zauvijek postao i ostao – „barba frator“.

Dugo me je mučila činjenica da se o barba fraturu – Vinku Fugošiću, franjevcu, umjetniku i putopiscu – premalo govori, piše pa i razmišlja. On sam cijenio je tišinu te se nije zanosio titulama, postignućima i dostignućima. Pa ipak, čovjek, koji je kistom, perom ili riječju ostavio traga u gotovo svakoj crkvi i kapeli na otoku Krku te u mnogim drugim sakralnim i sličnim objektima diljem Jadrana, zaslužuje i ponešto više od tišine. Bio je tih, bio je umjetnik, a sudio je

samo i jedino na polju umjetnosti – tako je barba frator dobio još jedno ime: *tih sudac umjetnosti*.

Splet okolnosti uskoro je pokazao da nisam usamljena u razmišljanju o evociranju uspomena na fra Vinka; dogodio se još jedan četvrti dan prosinca, ovoga puta 2009. godine. I prije negoli sam izgovorila do kraja svoju zamisao, Tomislav Galović završio je moju rečenicu: „O fra Vinku treba pisati.“ – I bi tako!¹⁴

.....
¹⁴ GRŽETIĆ 2014a, 325-326. Usp. i GALOVIĆ 2004, 224-225.

O. Vinko Fugošić (1916. — 2003.) — *vita opusque*

U *Knjizi umrle braće*, odnosno *Nekrologiju Provincije sv. Jeronima u Dalmaciji i Istri* za o. fra Vinka Fugošića pod datumom njegove smrti (2. prosinca 2003. godine) stoji, među ostalim, upisano sljedeće: „...tih i povučen, učen i mudar te revan redovnik“.¹⁵ No što zapravo stoji iza tih riječi, napisanih poslije nečija ovozemaljskog života, te kakva se osoba iza takvih riječi krije, želimo ovim kratkim tekstom ukazati, tj. približiti život i djelo jednoga franjevca i svećenika, akademskog slikara i profesora, konzervatora - restauratora i pisca.

Curriculum vitae

Vinko Fugošić rođen je 19. srpnja 1916. godine u Gostinjcu,¹⁶ jednomu od dvadeset sela Dobrinjštine na sjeveroistočnom dijelu otoka Krka, koji pripada župi Sv. Stjepana Prvomučenika – Dobrinj.¹⁷ Ponikao je iz brojne težačke obitelji Fugošića – Ročića, od oca Ivana i majke Marije rođ. Strčić, koja je nosila obiteljski nadimak Danijelica.¹⁸ Na kr-

¹⁵ ***Upisati u Knjigu umrle braće (2. prosinca 2003., Fra Vinko Fugošić) 2003, 12; ***Upisati u Nekrologij naših samostana (Fra Vinko Fugošić) 2003, 12; *Nekrologij Provincije sv. Jeronima u Dalmaciji i Istri* 2006, 2. prosinca, s. v.

¹⁶ O Gostinjcu (lokalno: Gostinjoc) v. BOLONIĆ – ŽIC-ROKOV 1977, 411; 2002, 407; LEŠIĆ 2007, 128.

¹⁷ Usp. BOZANIĆ 2013, 79-81, 87-95, 134-135.

¹⁸ Usp. GRŽETIĆ 2003, 8.

štenju je dobio „ime Vinko te je ostao uvijek Vinko, i po imenu i po svome životu”.¹⁹

Pučku školu pohađa u Dobrinju. U novicijat Franjevačke provincije sv. Jeronima stupio je 27. kolovoza 1931. u samostanu Navještenja Marijina na Košljunu,²⁰ gdje nakon godine dana, 28. kolovoza 1932., prima prve zavjete i završava prvi razred gimnazije. Potom polazi franjevačku klasičnu gimnaziju u samostanu Uznesenja Blažene Djevice Marije na Badiji kod Korčule (odgojni zavod i niža gimnazija), a završava u samostanu Male braće u Dubrovniku (viša gimnazija), maturiravši 1936. godine.²¹ Od 1936. do 1939. godine studira teologiju u Italiji, u gradu Sieni na tamošnjem Teološkom fakultetu (Facoltà teologica dell'Università di Siena), a završava i stječe diplomu 1940. godine na Visokoj bogoslovnoj školi u Splitu.²²

Svečane zavjete položio je 1937. godine na Košljunu. Za svećenika je zaređen 1939. u Sieni, gdje je bio na studiju, a mladu misu slavio je iste godine u crkvi Sv. Martina²³ u rodnom Gostinju.²⁴ Treba spomenuti na ovome mjestu

¹⁹ JERKAN 2003, 71.

²⁰ Do polovice 1920-ih na Košljunu je djelovao Serafski zavod, tj. sjemenište za đake koji će postati franjevci, u trajanju od četiri razreda niže gimnazije. Usp. VELNIĆ 1966, 139-142. O pučkoj školi u Dobrinju v. *160 godina Škole u Dobrinju (1841 – 2000)* (2001, 78).

²¹ Ukratko o školstvu Franjevačke provincije sv. Jeronima u Dalmaciji i Istri v. u: ŠKUNCA 2006, 109, 118-122.

²² Danas je to Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Splitu koji je nastao udruživanjem Teologije u Splitu i Franjevačke teologije u Makarskoj.

²³ O crkvi Sv. Martina v. BOLONIĆ 1975, 38; BOLONIĆ – ŽIC-ROKOV 1977, 418; 2002, 413-414; ZARADIJA KIŠ 2004, 698-699; BOZANIĆ 2013, 103.

²⁴ GRŽETIĆ 2003, 8.